

Vážime si vaše súkromie

Súbory cookies sú potrebné pre správne fungovanie webu, ako aj pre účely analýzy prevádzky a návštevnosti. Cookies nám neposkytujú prístup k Vášmu počítaču alebo akýmkoľvek informáciám o Vás. Webovým stránkam umožňujú zapamätať si informácie o Vašej návšteve, napríklad na ukladanie predvolieb bezpečného vyhľadávania, na zjednodušenie registrácie do nových služieb a na ochranu osobných údajov. Výberom „Prijať všetko“ udeľujete súhlas so spracovaním cookies pre uvedené účely. Kliknutím na „Odmietnuť všetko“ môžete používanie voliteľných cookies blokať. [Podrobnosti o používaní súborov cookies.](#)

[Akceptovať](#) [Odmietnuť všetko](#)

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

[Úvod](#) > [Rodina a sociálna pomoc](#) > [Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela](#) > [Projekt „Zlepšenie systému monitorovania a hodnotenia systému náhradnej starostlivosti a ochrany detí v Slovenskej republike“](#) > [Textový prepis videa 1](#)

Textový prepis videa 1

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

deinštitucionalizácia náhradnej starostlivosti je témou, ku ktorej MPSVR SR pristupuje s plnou vážnosťou. Je to totiž téma, ktorá si takýto postoj naozaj zasluhuje. A že nehovorím len formálne, Vám chcem dokázať aj vlastnou, osobnou skúsenosťou. Keď som pred dvomi rokmi prišla pracovať na MPSVR SR, tak som tu našla ľudí, ktorí si plnili všetky svoje pracovné úlohy, ale zároveň aj robili niečo naviac. To, že požiadali o projekt s názvom „Zlepšenie systému monitorovania a hodnotenia systému náhradnej starostlivosti a ochrany detí v Slovenskej republike“, že požiadali takto o podporu Európsku komisiu a začali spolupracovať s Unicefom pre Európu a Strednú Áziu pre mňa bolo dôkazom, že naozaj chcú systém náhradnej starostlivosti zlepšiť po každej stránke. Ľudia, ktorí sa neboja pomenovať aj nedostatky, ktorí požiadajú o spoluprácu, ktorí sa neboja žiadnej pomoci z vonku, ľudí, ktorí majú do témy čo povedať, znamená, že to s náhradnou starostlivosťou, sociálnou ochranou detí v našej krajine myslia vážne. A tomu som sa úprimne potešila pri vstupe na toto pracovisko, do rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Dnes, v januári 2022, projekt končí. Prostredníctvom tohto projektu bolo zhodnotené, aké štatistické údaje a akým spôsobom zbiera MPSVR SR v oblasti náhradnej starostlivosti a ako ich vyhodnocuje. Tiež bol vytvorený nový národný rámec zberu a hodnotenia týchto štatistických údajov, vrátane vytvorenia nových štatistických ukazovateľov. A čo je tiež veľmi dôležité: boli vyškolení zástupcovia MPSVR SR a ÚPSVR a ďalších subjektov v používaní tohto nového národného rámca zberu a hodnotenia štatistických údajov.

Keďže projekt končí a jeho implementácia bola naozaj veľmi úspešná pre mňa znamená, že chcem teraz aj poďakovať všetkým jeho aktérom, a to v prvom rade za podporu Európskej komisie, ktorá podporila tento projekt a taktiež Unicefu za odbornosť, za reálne výsledky, ale aj za trpezlivosť s nami. Chcem poďakovať aj kolegyniam a kolegom z úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, aj centier pre deti a rodinu, ktorí boli respondentmi v tomto projekte. Taktiež ďakujem úprimne aj kolegom a kolegyniam z ÚPSVR, pretože títo vstúpili do projektu svojou odbornosťou a svojim odborným vkladom. A určite nemôžem zabudnúť na kolegyně a kolegov z odboru stratégie sociálnej ochrany detí, tu, zo sekcie rodinnej politiky, ktorí – ako som už v úvode povedala, mali tú odvahu riešiť systém, zlepšovať tento systém aj prostredníctvom projektu, ktorí realizovali.

Projekt síce končí, ale v podstate je to pre nás, na MPSVR SR začiatok. Je to začiatok úloh, aby sme zaviedli tento nový rámec monitorovania a hodnotenia v oblasti náhradnej starostlivosti do praxe. Uvedomujeme si, že je to pre nás náročná úloha, ale - ako som vám povedala na začiatku, sú tu odvážni ľudia, ktorí tento systém náhradnej starostlivosti chcú zlepšovať. A MPSVR SR dáva tomu plnú podporu. Ešte raz všetkým veľmi pekne ďakujem a keďže je aj začiatok nového roku 2022, tak vám všetkým, alebo lepšie povedané nám všetkým chcem zaželať, aby sme boli úspešní pri plnení našich úloh. Prajem všetkým všetko dobré.

Vážené kolegyně, vážení kolegovia, ktorí pôsobíte v systéme náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike. Som veľmi rád, že vám môžem predstaviť Rámec monitorovania a hodnotenia oblasti náhradnej starostlivosti v SR a plán jeho implementácie, ktorý navrhol UNICEF. Materiály sú výsledkom dvojročného projektu, na ktorom sme spolupracovali s Európskou komisiou a kanceláriou UNICEF pre Európu a Strednú Áziu. Odborníčky UNICEFu intenzívne pracovali s členmi nášho tímu z MPSVR SR a ÚPSVaR, najskôr na posúdení existujúceho systému monitorovania a hodnotenia systému náhradnej starostlivosti v SR, a následne na posúdení ukazovateľov a tvorbe nového rámca monitorovania a hodnotenia. Úspešné zrealizovanie aktivít projektu by nebolo možné bez mnohých z vás, ktorí ste sa projektu zúčastnili v rôznych jeho fázach, najmä v prvej hodnotiacej fáze – sme veľmi vďační za vaše príspevky a čas, ktorý ste venovali zodpovedaniu otázok kolegýň z UNICEFu.

Odborníčky z UNICEFu spolu s členmi nášho tímu vypracovali pre systém náhradnej starostlivosti teóriu zmeny, ktorá je východiskom pre navrhovaný rámec monitorovania a hodnotenia. Rámec bude využitý na účely Národnej stratégie deinštitucionalizácie v časti týkajúcej sa náhradnej starostlivosti a následne aj v koncepčných zámeroch konkrétneho výkonu.

Teória zmeny ukazuje logiku samotného systému náhradnej starostlivosti – deti a rodiny zažívajú v živote výzvy, ktoré môžu viesť k porušovaniu práv detí a potrebe ďalšej podpory. Zjednodušenie povedané - ak systém náhradnej starostlivosti obdrží upozornenie na tieto výzvy, posúdi životnú situáciu dieťaťa, rozhodne, poskytne podporu, POTOM deti môžu zostať vo svojich rodinách, alebo prejsť do náhradnej starostlivosti a VÝSLEDKY budú znamenať zlepšenú kvalitu života a napĺňanie práv týchto detí.

Spodná cesta je prepojená s hornou. Popisuje logiku Národnej stratégie deinštitucionalizácie a Konceptcie zabezpečovania vykonávania opatrení v zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na roky 2021 – 2025. V systéme náhradnej starostlivosti existujú určité výzvy, AK sa riešia napríklad lepším vedením prípadov, školením zamestnancov, POTOM budú aj opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pri podpore rodín a poskytovaní náhradnej starostlivosti efektívnejšie a VÝSLEDKY budú rovnaké – zlepšená kvalita života a napĺňanie práv týchto detí.

O návrhu teórie zmeny treba samozrejme ďalej diskutovať a aktualizovať ju, aby sa docielila jej zmysluplnosť a užitočnosť a aby slúžila pre vysvetlenie systému a politiky ľuďom zapojeným do systému náhradnej starostlivosti, ako aj kolegom v iných sektoroch a verejnosti.

Systém monitorovania a hodnotenia, ktorý navrhol UNICEF, pomôže sledovať kľúčové ukazovatele v dôležitých bodoch oboch týchto ciest. Pozrite si samostatné video, v ktorom sa porozprávame o ukazovateľoch a ďalších technických aspektoch navrhovaného systému monitorovania a hodnotenia.

Navrhovaný rámec monitorovania a hodnotenia ešte treba dokončiť. Môžeme byť v kontakte, aby sme dokončili konzultácie s tými z vás, ktorí ste už zapojení do existujúceho rámca monitorovania a hodnotenia na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny a v Centrách pre deti a rodiny po celej republike. UNICEF samozrejme konzultoval s mnohými z vás už počas hodnotenia koncom roka 2020 a začiatkom roka 2021. Rámec monitorovania a hodnotenia, ktorý navrhol UNICEF, už zahŕňa a odzrkadľuje mnohé z vašich návrhov. Tešíme sa však na ďalšiu spoluprácu s vami, aby sme rámec ešte viac posilnili.

Rámec monitorovania a hodnotenia, ktorý pripravil UNICEF, navrhuje strategické opatrenia na posilnenie monitorovania a hodnotenia v systéme náhradnej starostlivosti.

Ako prvú prioritu navrhuje UNICEF posilniť koordináciu a harmonizáciu monitorovania a hodnotenia prostredníctvom 3 opatrení: Prvým je vytvorenie mechanizmu koordinácie a vedenia na národnej úrovni – napríklad Národná rada pre monitorovanie, hodnotenie a výskum. Druhým je vytvorenie kontaktných bodov monitorovania a hodnotenia na národnej a regionálnej úrovni. Tretím je zriadenie mechanizmov pre koordináciu a vedenie monitorovania a hodnotenia na miestnej úrovni.

Navrhuje tiež vybudovať organizačné kapacity a kapacity ľudských zdrojov v oblasti monitorovania a hodnotenia. Čo to v praxi znamená podľa UNICEF?

V prvom rade ide o zefektívnenie systému administratívnych údajov, ktoré používame na rutinný zber, analýzu a vykazovanie údajov o deťoch, o ktoré sa stará systém náhradnej starostlivosti. Nový rámec prináša víziu integrovaného systému administratívnych údajov, ktorý využívajú Centrá pre deti a rodiny aj úrady práce, sociálnych vecí a rodiny a je schopný produkovať kvalitné údaje pre kľúčové ukazovatele.

Dôležitou súčasťou je aj následné budovanie kapacít v oblasti monitorovania a hodnotenia, čo v našich podmienkach znamená poskytovať informácie a jasné inštrukcie ako pri monitorovaní a hodnotení postupovať.

UNICEF nás informoval, že na vykonanie týchto dvoch vzájomne prepojených akcií je potrebné vedieť aké a pre koho sú v systéme potrebné školenia a iné činnosti na budovanie kapacít. Toto je úzko spojené s navrhovanými ukazovateľmi pre monitorovanie a hodnotenie na rôznych úrovniach tak, aby sa zabezpečilo, že každý vie, čo robiť a je na to vybavený.

Rámec MaH navrhuje posilniť kvalitu údajov, aby sa zvýšila dôvera v systém MaH a v údaje, ktoré generuje. To znamená podrobne zmapovať, ktoré údaje sa zhromažďujú, akým spôsobom, a zabezpečiť kontrolu, aby boli údaje platné a spoľahlivé počas celého procesu ich zhromažďovania, analýzy a spätnej väzby. Taktiež treba minimalizovať riziká nesprávneho alebo nepresného zadávania údajov, dvojitého započítania a iných chýb, ktoré sa môžu v súčasnosti vyskytnúť. To si bude vyžadovať podrobné posúdenie všetkých aspektov kvality údajov v existujúcom systéme, vrátane schopnosti systému generovať kvalitné údaje. Celkovo je cieľom navrhovaného rámca MaH znížiť jeho administratívnu záťaž.

Rámec monitorovania a hodnotenia, ktorý predkladá UNICEF, navrhuje vytvoriť národný program monitorovania a hodnotenia. To znamená dohodu so všetkými zainteresovanými stranami – mimovládnyimi organizáciami, akademickými inštitúciami, ostatnými ministerstvami a zástupcami užívateľov služieb – o tom, aké sú priority z hľadiska monitorovania a hodnotenia, čo naozaj potrebujeme vedieť teraz, budúci rok, o rok neskôr. Navrhovaný rámec naznačuje, že takáto dohoda umožňuje čo najlepšie využiť veľmi obmedzené dostupné zdroje na výskum a hodnotenie v našom sektore. Ak sa teda zavedie tento komponent, musíme sa všetci spolu zamyslieť, aké sú najpálčivejšie otázky v rámci nášho systému a otázky s ním spojené.

Rámec monitorovania a hodnotenia navrhuje posilniť participatívne monitorovanie a hodnotenie. To znamená vypočuť rôznych ľudí v systéme náhradnej starostlivosti a napojených naň: detí, rodičov, iných ľudí, ktorým je dieťa zverené do starostlivosti a rodinných príslušníkov, mladých dospelých, ktorí nedávno opustili systém, zamestnancov a vedúcich pracovníkov.

UNICEF navrhuje zaviesť systém spätnej väzby, vrátane spätnej väzby do systému monitorovania a hodnotenia, aby každý zainteresovaný mohol pravidelne dostávať spätné informácie o systéme a pokroku dosiahnutom pri dosahovaní politických cieľov a zámerov, a vidieť, ako sa analyzujú a používajú údaje, ktoré poskytli.

Rámec monitorovania a hodnotenia navrhuje posilniť spoluprácu medzi dôležitými partnermi, ako sú MPSVR SR, Ústredie PSVR, či iné rezorty, ale aj akademické inštitúcie, organizácie monitorujúce ľudské práva a partneri občianskej spoločnosti. UNICEF navrhuje formalizovať spoluprácu so stanovením jasných úloh a zodpovedností, ako aj zavedením kontaktných bodov u všetkých partnerov a zložiek systému náhradnej starostlivosti.

Rámec monitorovania a hodnotenia navrhuje viesť ľudí k tomu, aby vo svojej práci venovali viac pozornosti úlohám spojeným s monitorovaním a hodnotením, napr. zabezpečením silných spätých väzieb, pretože dobrá spätná väzba môže ľudí nadchnúť, aby usilovnejšie pracovali na úlohách monitorovania a hodnotenia. Zároveň však odporúča preskúmať ďalšie spôsoby podpory a motivácie ku kvalitnej práci na monitorovaní a hodnotení.

Rámec monitorovania a hodnotenia navrhuje lepšie využívať údaje, ktoré zhromažďujeme, napríklad spoluprácou so strategickými partnermi monitorovania a hodnotenia pri hĺbkovej analýze údajov, ktoré sú dostupné z našich vlastných zdrojov administratívnych údajov, ako aj z iných zdrojov údajov, aby sme tak vytvorili základ pre navrhované kľúčové ukazovatele.

Napokon, rámec monitorovania a hodnotenia odporúča, aby sme mali jasne definovaný plán šírenia a zdieľania údajov z nášho systému náhradnej starostlivosti a o ňom. Navrhuje vytvoriť informačné panely ukazovateľov a používať ich na efektívnu vizualizáciu našej analýzy údajov, ktoré sa pravidelne aktualizujú a sú dostupné pre všetkých online i na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny a Centrách pre deti a rodiny. Odporúča zverejňovať pravidelné a užívateľsky ľahko spracovateľné správy, zadávať a zverejňovať hodnotenia a výskumy. Toto by malo podporovať rozhodovanie na všetkých úrovniach a pomáhať každému v systéme lepšie pochopiť výsledky, ktoré dosahujeme v prospech detí a rodín, a zároveň pomôcť identifikovať výzvy a priority ďalšej práce.

Rámec monitorovania a hodnotenia, ktorý predložil UNICEF, predpokladá, že všetky tieto opatrenia, implementované krok za krokom v súlade s Národnou stratégiou deinštitucionalizácie, povedú k situácii, keď údaje budú prúdiť od a naspäť k zainteresovaným subjektom v prvej línii systému náhradnej starostlivosti, t.j. deťom, rodičom, ich príbuzným, náhradným rodičom, zamestnancom úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, Centier pre deti a rodiny a súvisiacich služieb v školstve, zdravotníctve, na polícii či súdoch. Predkladá víziu, v rámci ktorej naši kolegovia v iných rezortoch lepšie pochopia situáciu detí v systéme náhradnej starostlivosti. A my lepšie pochopíme, ako sú na tom v porovnaní so svojimi rovesníkmi, ktorí nie sú zapojení do systému náhradnej starostlivosti.

Podľa UNICEF by nám mal rámec poskytnúť celý rad ukazovateľov, ktoré nám môžu pomôcť pochopiť, kde sa veci vyvíjajú dobre, a kde treba systém upraviť, či zlepšiť. Víziou je, že budeme mať k dispozícii údaje, ktoré môžu pomôcť tvorcom politiky prijímať dobré rozhodnutia v záujme detí a ich rodín. A v konečnom dôsledku naplňať práva detí a zlepšovať kvalitu ich života.

Rámec počíta aj s participatívnym systémom, ktorý bude počúvať a poskytovať spätnú väzbu deťom v ich rodinách, deťom v náhradnej starostlivosti a deťom, ktoré opustili systém náhradnej starostlivosti. Myšlienkou je, že vďaka tomu bude náš systém citlivejší na potreby detí a schopný lepšie naplňať ich práva a zabezpečiť kvalitu ich života.

Priblížil som vám víziu posilneného systému monitorovania a hodnotenia a poskytol rámcovo prehľad teórie zmeny a navrhovaných strategických opatrení na docielenie efektívneho integrovaného systému údajov, ktoré budú využívané v celom systéme.

Oboznámte sa, prosím, s navrhovaným rámcom monitorovania a hodnotenia na webovej stránke MPSVR SR, neváhajte poskytnúť nám podnety. Budeme radi, keď nám pomôžete nájsť najlepší spôsob, ako rámec monitorovania a hodnotenia implementovať v podmienkach Slovenskej republiky. Tešíme sa na túto spoluprácu počas najbližších rokov.